

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економіки підприємства

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції
26-27 березня 2015 року

Матеріали розміщено на офіційному сайті економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(http://econom.univ.kiev.ua/konf_KNE15/docs/conf_materials.pdf)

2015

УДК 330.101

Висвітлюються питання забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в умовах євроінтеграції та глобальної нестабільності; структурних зрушень та інноваційної модернізації підприємств і корпорацій; регулювання розвитку економіки та бізнесу; розвитку внутрішнього ринку товарів та послуг та розвитку корпоративного управління на вітчизняних підприємствах.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів, практиків.

Редакційна колегія:

В.Д. Базилевич, д-р екон. наук; Г.М. Филюк, д-р екон. наук (відп. редактор); А.В. Шегда, д-р екон. наук; З.С. Варналій, д-р екон. наук; Л.І. Воротіна, д-р екон. наук; О.Є. Кузьмін, д-р екон. наук; І.О. Александров, д-р екон. наук; А.О. Задоя, д-р екон. наук; П.С. Єщенко, д-р екон. наук; В.О. Мандибура, д-р екон. наук; І.Й. Малий, д-р екон. наук; І.О. Лютій, д-р екон. наук; Ю.Є. Петруня, д-р екон. наук; Ю.І. Єхануров, канд. екон. наук; О.І. Черняк, д-р екон. наук; Д.О. Баюра, д-р екон. наук; Т.М.Литвиненко, канд. екон. наук; Л.П. Чубук, канд. екон. наук.; Т.В. Кравченко, канд. екон. наук. (відп. секр.); К.М. Надточій (техн. редактор).

Конкурентоспроможність національної економіки: *Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 березня 2015 р.* – К., 2015. – 376 с.

Адреса редакційної колегії: 03022, м. Київ, вул. Васильківська, 90-а, кім. 307, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, економічний факультет, кафедра економіки підприємства, тел. 259 0147

© Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2015

ЗМІСТ

Филюк Г.М. Стратегія зниження рівня монополізації української економіки як основа підвищення рівня її конкурентоспроможності	7
Gogiashvili Shalva. Competition and competitive trade	12
Баюра Д.О. Імплементация нової економічної політики у сфері корпоративного управління та реструктуризації підприємств в Україні.....	17
Варналій З.С. Дерегулювання економіки як чинник формування конкурентного середовища в Україні	21
Васильченко З.М. Поєднання банківського і промислового капіталу як фактор підвищення конкурентоспроможності національної економіки.....	26
Ещенко П.С. Рост эффективности производства – главный фактор повышения конкурентоспособности экономики Украины	32
Ігнатюк А.І. Напрями розвитку конкурентних відносин в Україні	37
Каніщенко О.Л. Управління підприємством в умовах посилення нестабільності міжнародного ринкового середовища.....	42
Осецький В.Л. Конкуренція як макрорегулятор високорозвинутого ринку.....	45
Пікус Р.В. Аутсорсинг в системі управління інноваційними процесами в сфері страхування	50
Шевченко В.Ю. Банківська нестабільність та конкурентоспроможність українських підприємств	56
Алексеєнко Л.М., Соколовський Є.А. Розвиток іпотечного житлового кредитування у контексті соціальної відповідальності і регулювання соціальних конфліктів.....	61
Біла С.О. Конкурентний потенціал розвитку NBIC-технологій у світовій економіці: виклики та можливості для підприємств України	66
Головінов О.М., Дмитриченко Л.А. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності національної економіки	72
Дмитриченко Л.І., Брайловський І.А. Державно-приватне партнерство як чинник конкурентоспроможності національної економіки.....	77
Кузнецова І.О., Карпенко Ю.В. Технологія управління як джерело стійких конкурентних переваг підприємств хлібопродуктів	82
Лабурцева О.І. Конкурентоспроможність продукції в системі вартісноорієнтованого управління підприємствами	88
Мазур І.І., Сосова Т.К. Вплив науково-технічного прогресу на професійну зайнятість в умовах конкурентного середовища	92
Лагутін В.Д., Чумак Н.В. Сучасні тенденції монополізації товарних ринків під впливом глобалізації.....	98

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Небрат В.В. Нова економічна політика України в контексті стратегії «ЄВРОПА 2020»	102
Пантелеєв В.П. Розвиток внутрішньої культури підприємства	108
Репіна І.М. Категоріальний ланцюг «вартість-цінність-конкурентоспроможність» в фокусі сучасних економічних теорій.....	114
Радченко В.В. Забезпечення конкурентоспроможності національної економіки: стратегії, реалії, проблеми імплементації в умовах євроінтеграції	118
Стеченко Д.М. Регіональна політика інноваційного розвитку та конкурентоспроможності	124
Супрун Н.А. Алгоритм та індикатори оцінки економічної ефективності інвестицій у програми корпоративної соціальної відповідальності	130
Хацкевич Г.А., Клочкова С.Э. Эконометрическое моделирование развития человеческого капитала в контексте повышения конкурентоспособности региона.....	135
Шевчук О.А. Державний податковий контроль в умовах дерегулювання підприємницької діяльності	140
Андреюк Н.В. Розвиток системи оподаткування вітчизняних підприємств ...	145
Бицюра Ю.В. Структурна адаптація національної економіки як чинник її конкурентоспроможності в умовах євроінтеграції.....	148
Білик Р.Р. Перешкоди забезпечення конкурентоспроможності регіонів: зовнішні чинники та внутрішні структурні проблеми	154
Вірченко В.В. Інститут інтелектуальної власності в сучасній системі суспільного виробництва.....	159
Голованенко М.В. Оптимізація витрат вхідного логістичного ланцюга в умовах рецесії	164
Ігнатович Н., Гура В. Мотивація творчої активності як чинник інноваційного розвитку.....	178
Бутенко Н.В. Формування партнерських відносин в корпоративному секторі національної економіки	183
Кондрашова-Діденко В.І., Діденко Л.В. Трансформування економіки країни: необхідність, можливість, результат	188
Краус Н.М. Інноваційні хаби як основа конкурентоспроможної економіки: закордонний вимір та уроки для України.....	193
Кузьменко Г.І. Формування системи інформації про податковий потенціал підприємства в контексті оцінки та підвищення його конкурентоспроможності	199
Литвиненко Т.М. Формування товарного асортименту підприємства на основі концепції життєвого циклу продукту.....	202

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Лозова Г.М. Економіка спільного споживання як форма сучасних економічних відносин	207
Отрошко О.В. Кейнсіанська модель стабілізаційної фіскальної політики: проблемні аспекти	214
Петренко К.В., Микитюк О.П. Особливості конкурентоспроможності регіонів	219
Сизоненко В.О. Ринкова трансформація національної економіки; прорахунки і можливості	222
Сошнева А.Н., Сошнева Е.Б. Социально-экономические факторы конкуренции и конкурентоспособности.....	227
Стоянець Н.В. Застосування моделювання в системі регіонального прогнозування.....	231
Чукурна Е.П. Маркетингові конкурентні стратегії на глобальних ринках.....	236
Чуприна Н.М. Особливість функціонування підприємств в сучасних умовах .	242
Іваненко О.І. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності туристичного підприємства на ринку туристичних послуг	243
Жанабаева А.С. Проблемы корпоративного управления в контексте экономического роста	246
Кравченко Т.В. Відповідальний маркетинг в системі корпоративної соціальної відповідальності підприємства	251
Магомедова А.М. Франчайзинг як спосіб підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств	254
Онищенко С.В. Принципові підходи формування ефективної та конкурентоспроможної бюджетної політики України.....	259
Піменова О.В. Роль інтелектуального капіталу у підвищенні конкурентоспроможності малих та середніх господарств: досвід США.....	263
Тригуб О.В. Посилення ролі державних банків у забезпеченні конкурентоспроможності економіки України.....	268
Трохименко В.І. Соціально відповідальний банківський сектор як фактор забезпечення конкурентоспроможності національної економіки.....	274
Гайдученко Ю.О. Економіка знань як фактор формування конкурентоспроможності національної економіки	278
Білінська (Колісецька) В.Ю. Основні питання інноваційного розвитку підприємств аграрної сфери в Україні	283
Браткова І.М. Розвиток ринку державних облігацій як важливий фактор забезпечення конкурентоспроможності національної економіки.....	289
Бунік Ю.О. Глобальні та регіональні тенденції грошових переказів мігрантів у посткризовий період	295

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Винокурова О.І. Бізнес-планування на підприємствах в умовах кризи	300
Говорунов О.Г. Теоретичні аспекти забезпечення живучості підприємства в умовах невизначеності.....	306
Дьомкіна О.В. Аналіз ризиків при інвестиціях у розвиток персоналу як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства	311
Калінкова І.Ю. Адаптивність економічної системи як здатність підвищення конкурентоспроможності	315
Мамалига О.О. Трансформація економічної дипломатії в міжнародних економічних відносинах	320
Маркевич К.Л. Питання імплементації європейських стандартів руху прямих іноземних інвестицій в Україні.....	325
Оксак А.О. Стан і тенденції розвитку процесів злиття і поглинання у банківській сфері економіки України	330
Онисенко Т.С. Інноваційна стратегія, як засіб збільшення конкурентних переваг видавництва	336
Осецька Д.В. Стійкість державних фінансів як фактор конкурентоспроможності національної економіки	338
Римкіна М.С. Динаміка професійного навчання на підприємствах енергетичного сектору України.....	343
Самко Н.Г. Банки розвитку як інститут сприяння конкурентоспроможності національної економіки	347
Ситенко Д.Д. Взаємозв'язок корпоративної реструктуризації з сучасними концептуальними економічними положеннями	353
Солов'янчик А.В. Тенденції розвитку та конкурентоспроможність ринку туристичних послуг України.....	355
Шевченко І.В. Теоретичні основи соціально-орієнтованої конкурентоспроможності	361
Олешко В.В. Формування стратегії сталого розвитку підприємства	367
Романюк В.М. Конкурентне середовище як головний чинник корпоративного управління	371
Дземан А.М. Публічно-приватне партнерство як основа інвестиційного забезпечення сталого розвитку регіону	377

2. European Social Franchising Network [Electronic resource] // What is social franchising? : [site]. – Access mode : <http://www.socialfranchising.coop/what-is-social-franchising>
3. Franchise Business Economic Outlook for 2014 [Electronic resource] // Franchise Economy : [site]. – Access mode : http://franchiseeconomy.com/wp-content/uploads/2014/01/Franchise_Business_Outlook_January_2014-1-13-13.pdf
4. Part III Statistical insight into the economic share of franchising / Source: 2012/4, EC Eurostat-Business economy by sector NACE rev.2, 2012. – 65 p.

Онищенко С.В., к.е.н, здобувач

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПРИНЦИПОВІ ПІДХОДИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Євроінтеграційний вектор розвитку України зумовлює необхідність формування конкурентоспроможної бюджетної політики держави, а проблеми реалізації на практиці ефективної державної політики в масштабах всієї країни набуває особливого значення. Складність політичних, соціальних і економічних процесів визначають необхідність урахувати особливості суспільних проблем при формуванні державної політики.

У стратегічному плані бюджетну безпеку гарантує лише конкурентоспроможна економіка, яку можна побудувати виключно шляхом відродження та прискореного розвитку перспективних секторів національної економіки за наявності виваженої бюджетної політики [1]. Натомість нині спостерігається тенденція до реалізації лише заходів щодо стабілізації політичної й соціально-економічної ситуації в Україні. Пріоритети бюджетної політики мають

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

визначатися на засадах комплексного підходу в контексті формування концепції бюджетної політики з урахуванням виявлення та аналізу внутрішніх і зовнішніх факторів, які визначають процеси розвитку суспільства, врахування ієрархічних складових державної системи пріоритетів, які включають довгострокові пріоритети держави та середньострокові пріоритети територій. Дотримання такої вимоги до формування і реалізації пріоритетів бюджетної політики можливе шляхом виконання основних завдань певного етапу розвитку суспільства і забезпечення тісного взаємозв'язку між важливими напрямками фінансової політики. Основою відбору пріоритетів має бути науково обґрунтоване визначення напрямів і оцінка реальних фінансових можливостей виконання пріоритетних програм з використанням бюджетних коштів.

Ефективною бюджетною політикою вважаємо, стратегія якої забезпечує максимально можливе на сучасному етапі досягнення цілей державного фінансового управління і забезпечення бюджетної рівноваги на основі результативного функціонування бюджетної системи держави. Ключовим критерієм ефективної бюджетної політики має бути критерій максимуму якісних державних послуг, що забезпечує оптимальну величину державних надходжень і видатків при допустимому рівні податкового навантаження.

Конкурентоспроможність бюджетної політики ґрунтується на базових принципах, об'єктивності, відкритості й прозорості, послідовності, обов'язковості, координації, які безумовно повинні дотримуватися і їх зміст полягає в наступному.

Принцип об'єктивності відображає в бюджетній політиці об'єктивні процеси розвитку держави, що відбуваються в економічному середовищі, фінансах та суспільстві. Дотримання цього принципу при формуванні бюджетної політики є вкрай важливим і поширюється не тільки на ситуацію в країні, але й враховує світові процеси в сфері економіки і фінансів. Важливою умовою досягнення конкурентоспроможності бюджетної політики є наявність

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

об'єктивної і достовірної інформації. Для цього потрібно переходити до єдиної системи високоякісних глобальних стандартів фінансової звітності та гармонізації законодавства у сфері фінансів відповідно з вимогами Світової організації торгівлі і рекомендацій Ради Організації економічного співробітництва та розвитку [2].

Реалізація принципу відкритості й прозорості є важливим в умовах ринкової економіки і зумовлює необхідність відкритості на всіх стадіях бюджетного процесу та підконтрольність бюджетних відносин, а суспільство, як платник податків, повинно бути проінформовано про бюджетну політику держави.

Принцип послідовності передбачає формування бюджетної політики на наступний фінансовий рік з урахуванням досягнень попереднього періоду, що дозволяє забезпечити ефективність управління усією бюджетною системою держави. Послідовність бюджетної політики забезпечує необхідну умову ефективності бюджетної політики – це тісний взаємозв'язок бюджетної стратегії і бюджетної тактики, які визначають процеси розвитку суспільства, врахування ієрархічних складових державної системи пріоритетів і включають довгострокові й середньострокові пріоритети держави [3].

Бюджетна політика може вважатися дієвою, якщо така політика обов'язкова до виконання, інакше вона перетворюється в пустий політичний лозунг. Реалізація принципу обов'язковості залежить не тільки від діяльності виконавчої гілки влади, але й від діяльності законодавчої влади. Дотримання принципу обов'язковості в бюджетній політиці це забезпечення фінансової стабільності в короткостроковому та середньостроковому періодах [4].

Сучасна межа постіндустріального суспільства полягає в тому, що поширення процесів глобалізації вимагає переосмислення підходів до формування як державної політики в цілому, так і бюджетної зокрема. Координація бюджетної політики в країнах світового співтовариства є

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

основним завданням в теперішній час. Так, лідери 23 країн Євросоюзу 8 грудня 2011 року домовилися про інтеграцію своєї бюджетної політики, що безумовно дозволило забезпечити внутрішню бюджетну політику країни збалансованою і ефективною [5].

На наш погляд, саме бюджетна політика, яка базується на принципі координації, стане дієвим інструментом управління в умовах поширення процесів фінансової глобалізації. Підходи до розподілу суспільного надбання, фінансів мають бути єдиними у всіх країнах для здійснення загальної політики доходів і витрат. Таким чином, координація бюджетної політики між країнами дозволить формувати і реалізовувати конкурентоспроможну політику на всіх рівнях державного управління.

В умовах політичної та економічної нестабільності потрібно враховувати, що бюджетна політика є категорією надбудови і обумовлена економічним розвитком держави. У зв'язку із цим держава, формуючи бюджетну політику, зобов'язана враховувати глобальні тенденції соціально-економічного розвитку, конкретний етап розвитку суспільства та дотримуватися комплексного підходу до розроблення і реалізації заходів бюджетного процесу.

Список використаних джерел.

1. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення: [монографія] / З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С. В. Онищенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2014. – 271 с.
2. United Kingdom HM Treasury [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hm-treasury.gov.uk/>
3. The Open Budget Survey 2013: International Budget Partnership. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://internationalbudget.org/wpcontent/uploads/OBI2013-Report-English.pdf>

4. Лисяк Л. В. Бюджетна політика у системі державного регулювання економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук: спец. 08.00.08 „Гроші, фінанси і кредит” / Л. В. Лисяк. – Київ, 2010. – 32 с.
5. Government finance statistics. Summary tables – 2004-2014 // Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – 2013. – 31 p.

Піменова О.В., к.е.н., асистент,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

**РОЛЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ У ПІДВИЩЕННІ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ
ГОСПОДАРСТВ: ДОСВІД США**

Проблема розвитку інтелектуального капіталу в аграрному секторі економіки України сьогодні набуває актуальності та потребує у своєму вирішенні науково обґрунтованих організаційних заходів та механізмів втілення.

Розробка та пошук стратегічних підходів до формування ефективної системи цілісного розвитку інтелектуального капіталу в аграрному секторі зумовлює необхідність здійснення комплексних досліджень особливостей цієї проблеми та аналізу досвіду розвинених країн, зокрема США.

Інтелектуальний капітал – це нагромаджена в процесі інтелектуальної діяльності сукупність знань, досвіду, навичок, здібностей та зв'язків, які мають економічну цінність і використовуються з метою отримання доходу[1, с. 77].

На наш погляд, результатом низького рівня життя вітчизняного сільського населення та отримання низьких трудових доходів чи прибутків в малих та середніх господарствах вітчизняного аграрного сектора в першу чергу є відсутність знань у сільського населення щодо законодавчої бази; теорії